

TEK PAZAR PROGRAMI (SMP COSME)

Sosyal Ekonomi İşletmeleri: Sosyal Döngüsel İşletmeler İçin Kapasite Geliştirme ve İş Fırsatları

SMP-COSME-2024-SEE-01

SMP-COSME-2024-SEE-02

Teklif Çağrısı

Tek Pazar COSME (SMP COSME) Programı dahilinde sosyal ekonomi işletmelerinin desteklenmesi amacı ile 1 Ekim 2024 tarihinde yeni bir çağrı yayınlanmıştır. Çağrı aşağıdaki konuları kapsamakta olup, çağrı kapsamındaki proje başvurularının bu iki konudan yalnızca birini ele alması ve AB Fonlama ve İhale Portalı üzerinden **ilgili konu başlığı seçilerek** başvuru yapılması gerekmektedir. Birden fazla konuya başvurmak isteyen adayların ayrı teklifler sunmaları gerekmektedir.

Konu 1: Sosyal Ekonomi Ekosisteminde KOBİ'lerin Organizasyonel ve Girişimcilik Kapasitelerinin Geliştirilmesi (SMP-COSME-2024-SEE-01)

KOBİ'lerin ağırlıklı olarak kaynak eksikliği olan küçük kuruluşlar (mikro ve küçük işletmeler) olması nedeniyle, sosyal ekonomide güçlendirilmesi ve yetkilendirilmesi için özel destek tedbirlerine ihtiyaç vardır. KOBİ'leri geleceğe karşı dirençli kılmak için örneğin, ölçek ekonomilerinden yararlanmaları, birleşmeler ve ortak girişimler gerçekleştirmeleri, inovasyona yönelmeleri, gelişmiş ticari stratejiler ve modern İK politikalarından yararlanmaları gibi konularda kendilerine özel olarak tasarlanmış kapasite oluşturma, eğitim, koçluk ve danışmanlık hizmetlerine ulaşabilmeleri büyük önem taşımaktadır. Ancak, bu tür özel destek hizmetleri sosyal ekonomiye özel olarak tasarlanmamıştır ve diğer genel amaçlı hizmetler genellikle sosyal ekonomi iş modellerinin özelliklerine uygun değildir. Bu nedenle bu teklif çağrısı, KOBİ'lerin sosyal ekonomideki girişimci mükemmelliğini geliştirmek için özel ve modüler kurumsal iş desteğinin oluşturulmasını desteklemeyi amaçlamaktadır.

Çağrı kapsamında yer alan birinci konu sosyal ekonomi içinde yer alan KOBİ'lerin krizlere daha dayanıklı iş modellerine geçişlerini kolaylaştırmak amacı ile yönetsel ve organizasyonel kapasite ve kabiliyetlerinin atmasına katkıda bulunmaktadır. Söz konusu başlık altında proje teklifleri **çağrı belgesinde belirtilen çerçeve kapsamında** kapasite geliştirme, eğitim, koçluk ve danışmanlık hizmetlerinin tasarımına ve pilot uygulamasına imkan vermeyi amaçlamaktadır. Desteğe hak kazanan proje teklifleri ile geliştirilecek faaliyetler ve tasarlanacak hizmetlerin proje süresince ve sonrasında da tekrarlanabilir ve uygulanabilir olması gözetilmelidir. Böylece KOBİ'lerin proje süresince elde edecekleri kabiliyetler ilerleyen dönemde piyasada rekabet edebilmek için ihtiyaç duyacakları kriterleri ve belge/sertifikasyon süreçlerine hazırlanmalarına yardımcı olabilecektir.

Gelişen organizasyonel kabiliyetlerle KOBİ'lerin sosyal ekonomi içinde dayanıklılıkları aşağıdaki alanlarla artacaktır;

- Ekonomik, sosyal ve çevresel etki ve performans,
- Pazarlara erişim (kamu ve özel)
- Yenilikçilik kapasitesi (sosyal, dijital ve ekolojik)

- Pazar konumlanması ve sektörler arası yönelim,
- Araştırma ve geliştirme stratejileri,
- Yeni iş modellerinin gelişmesi, ürün ve hizmetlerin gelişmesi
- Değer zinciri analizi,
- Öngörü ve öngörü kapasitesinin gelişmesi,
- Organizasyon yapısında yer alan farklı profillerin yetenek ve kabiliyetlerinin geliştirilmesi (yönetim, gönüllüler, çalışanlar, hedef gruplar vb.)

Konu 2: Ana Akım İşletmeler ile KOBİ'ler Arasında Döngüsel Değer Zincirleri için İşbirlikleri (SMP-COSME-2024-SEE-02)

Sosyal ekonomide alanındaki KOBİ'ler döngüsel ekonomi politikalarının uygulanmasında önemli bir rol oynamakta ve döngüsel ekonomi değer zincirlerinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Ancak döngüsel çözümleri uygularken, doğrusal tedarik zincirleri ve hızlı, ucuz, tek kullanımlık ürünlere yönelik tüketici talebi gibi temel olarak doğrusal modeller için tasarlanmış bir ekonomik sistem içinde çalıştıkları için işlerini ölçeklendirmede zorluklarla karşılaşmaktalar. Bu tür zorluklar özellikle emek yoğun, düşük sermaye tabanlı, kamu sözleşmelerine veya desteklerine dayanan ve kar amaçlı şirketlerle rekabette zorlanan işletmeler için geçerlidir.

Sosyal girişimler yoksulluk, eşitsizlik, çevre gibi sorunları ele alan kapsayıcı iş modelleri yaratarak sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunur. Bu işletmeler aynı zamanda diğer işletmelere, hükümetlere ve diğer aktörlere kapsayıcı döngüsel iş modelleri geliştirme konusunda ilham veren yenilikçiler ve öncüler olarak da önemli bir rol oynar. Sosyal ekonomi aktörleri döngüsel ekonomide sağladıkları üç temel fayda için önemlidir, bunlar:

- Hedef gruplara yönelik sosyal faydaların yaratılması
- Sosyal risklerin azaltılması
- Döngüsel ekonomi modellerinin ölçeğinin artırılması

Ancak döngüsel endüstrilerde daha büyük bir rol oynamak için sosyal ekonomi işletmelerinin hedefe yönelik ve kendilerine göre tasarlanmış desteklere ihtiyacı vardır. Özellikle bu işletmeler ile diğer işletmeler, yerel yönetimler, araştırmacılar ve inovasyona, bilgi paylaşımına ve işbirliğine yönelik hizmetler arasında ortaklıkların geliştirilmesi bu zorlukların üstesinden gelmek için önemlidir.

Çağrı altında yayınlanan ikinci konu, Avrupa Sosyal Ekonomi Eylem Planı kapsamında yer alan ilgili eylem alanının uygulanmasına yöneliktir. Söz konusu eylem alanı sosyal ekonomi içinde yer alan KOBİ'ler ve ana akım işletmeler arasında döngüsel ortaklık ve işbirliklerinin artırılmasını hedeflemektedir. Atıkların akışı konusunu sektörel olarak ve/veya sektörel değer zincirinde ele alan işbirlikleri kurulabilir. İşbirlikleri kamu kurumları ile kamu-özel sektör işbirliğini kapsayabileceği gibi araştırma enstitüleri, kümeler veya döngüsel ağlarla gerçekleştirilecek işbirliklerini de kapsayabilir.

Bu kapsamda, çağrı ile söz konusu işbirliklerinin teşvik edilmesi ve desteklenmesi yoluyla döngüsel ekonomi değer zincirlerinde, sosyal döngüsel işletmelerin (SDİ) konumunu güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Böylece “yakınlık ve sosyal ekonomi” ekosisteminde döngüsel

ürün ve hizmetlerin gelişmesi için gerekli olan yenilikçilik ve döngüsel süreçlerin yanı sıra yeni iş ve organizasyon modellerinin gelişmesi mümkün olacaktır. Çağrının ikinci konusu altında uygulanacak projeler daha az atık üreten, karbondan arındırılmış bir ekonomiye geçişe katkıda bulunacaktır.

Sosyal döngüsel işletmelere (SDİ) doğrudan destek sağlanabilmesinin yanı sıra söz konusu başlık kapsamında bilginin paylaşılması, kapasite geliştirme ve ortak faaliyetler yoluyla ulus ötesi işbirliklerinin gelişmesine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Konu başlığı farklı tematik odak ve sektörleri kapsamaktadır; özellikle aşağıdakileri amaçlamaktadır;

- Döngüsel faaliyetler alanında yeni pazar ve rekabet gerçeklerine uyum sağlamak amacıyla pazar, ürün ve hizmet araştırmaları ve yenilik faaliyetlerinin yürütülmesi,
- Döngüsel faaliyetler alanında kapsayıcı, birleştirici, katılımcı ve işbirlikçi iş modellerinin tanınırlığının artırılması,
- Yerel iş aktörleri arasındaki ortaklıklar ve topluluk katılımı yoluyla belirli bir bölge düzeyinde döngüsel değer zincirlerine erişim sağlanması,
- Sosyal döngüsel işletmeler tarafından sunulan ürün ve hizmetlere yönelik talebin artmasına katkıda bulunulması,
- Sosyal döngüsel işletmeler için piyasada yeni hizmet yaklaşıklarının test edilmesinin sağlanması,

KONSORSİYUM YAPISI

Teklifler, aşağıdaki tüm koşulları karşılayan bir konsorsiyum tarafından sunulmalıdır:

(a) Coğrafi temsil:

– En az **üç farklı uygun ülkeden** en az **altı bağımsız kuruluş**;

– Aşağıdaki **ülke gruplarından** en az **üçü** (gruplar coğrafi dengeyi sağlayacak ve GSYİH'si farklı düzeylerde olan ülkeleri içerecek şekilde) kapsamalıdır:

- Grup 1: Kişi başına düşen GSYİH'si AB27 ortalamasının üzerinde olan AB ülkeleri: Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Finlandiya, Almanya, İrlanda, Lüksemburg, Hollanda, İsveç.
- Grup 2: Güney AB ülkeleri: Kıbrıs, Yunanistan, İtalya, Malta, Portekiz, İspanya
- Grup 3: Orta/Doğu/Balkan AB ülkeleri: Bulgaristan, Hırvatistan, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Macaristan, Letonya, Litvanya, Polonya, Romanya, Slovakya, Slovenya.
- Grup 4: AB dışı SMP ülkeleri: AEA ülkeleri ve Tek Pazar Programı'na bağlı Türkiye'nin de içinde bulunduğu ülkeler

(b) Kuruluşların Türü:

- Konsorsiyumda yer alan her ülke için en az bir sosyal ekonomiye destek veren (aracı) kuruluş bulunmalıdır. Söz konusu kuruluş ulusal, bölgesel veya yerel düzeyde faaliyet gösterebilir.

- AB düzeyinde faaliyet gösteren (AB düzeyinde veya birden fazla AB üye ülkesine hizmet sunan) en az bir ve en fazla iki sosyal ekonomiye destek veren kuruluş bulunmalıdır.

- Konu 1 (SMP-COSME-2024-SEE-01) altında oluşturulan konsorsiyumda sosyal ekonomide kapasite geliştirme, eğitim, koçluk, işletme ve yönetim danışmanlığı konularında deneyime sahip en az bir eğitim sağlayıcı, mesleki eğitim, öğretim veya işletme okulu veya iş birliği kuruluşu olmalıdır.

-Konu 2 (SMP-COSME-2024-SEE-02) altında yer alacak konsorsiyumda aşağıda belirtilen ortaklar bulunmalıdır:

- ✓ Konsorsiyumdaki her ülke için, **ulusal, bölgesel veya yerel düzeyde** faaliyet gösteren, **döngüsel ekonomi** konusunda deneyime sahip bir 'ana akım sektörel federasyon veya işbirliği kuruluşu' bulunmalıdır.
- ✓ AB düzeyinde faaliyet gösteren **döngüsel ekonomi** konusunda deneyime sahip işletmeleri destekleyen ya da temsil eden bir 'ana akım sektörel federasyon veya işbirliği kuruluşu' bulunmalıdır.

BÜTÇE

Çağrının toplam bütçesi 8.000.000 Avro'dur.

Konu	Konu Bütçesi
1-KOBİ'lerin sosyal ekonomide organizasyonel ve girişimcilik kapasitelerinin artırılması.	6.000.000 Euro
2-Sosyal ekonomide ana akım işletmeler ve KOBİ'ler arasında döngüsel değer zincirleri için işbirlikleri	2.000.000 Euro

Proje bütçelerinin (maksimum hibe tutarı) aşağıdaki gibi olması beklenmektedir:

- Konu 1 (SMP-COSME-2024-SEE-01) için 1.500.000 ile 2.000.000 Avro arası
- Konu 2 (SMP-COSME-2024-SEE-02) için yaklaşık 1.000.000 Avro.

Zaman Çizelgesi ve Son Tarihler

Zaman çizelgesi ve son tarihler (gösterge niteliğinde)	
Çağrı açılışı:	1 Ekim 2024
Son başvuru tarihi:	10 Aralık 2024 - 17:00:00 CET (Brüksel)
Değerlendirme:	Ocak-Nisan 2025
Değerlendirme sonuçlarının açıklanması:	Nisan 2025

Başvuru Süreci

Tüm teklifler, Funding & Tenders Portal Elektronik Başvuru Sistemi üzerinden doğrudan çevrimiçi olarak sunulmalıdır. Evrak üzerinden yapılan başvurular kabul edilmemektedir.

Çağrı Metni

https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/smp/wp-call/2024/call-fiche_smp-cosme-2024-see_en.pdf

Bilgilendirme Etkinliği

17 Ekim 2024'te EISMEA tarafından söz konusu çağrıya yönelik çevrimiçi olarak bir bilgilendirme etkinliği gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda aşağıdaki bağlantıdan bilgi edinilebilir ve kayıt olunabilir.

https://eisma.ec.europa.eu/events/online-info-session-call-social-economy-enterprises-capacity-building-and-business-opportunities-2024-10-17_en